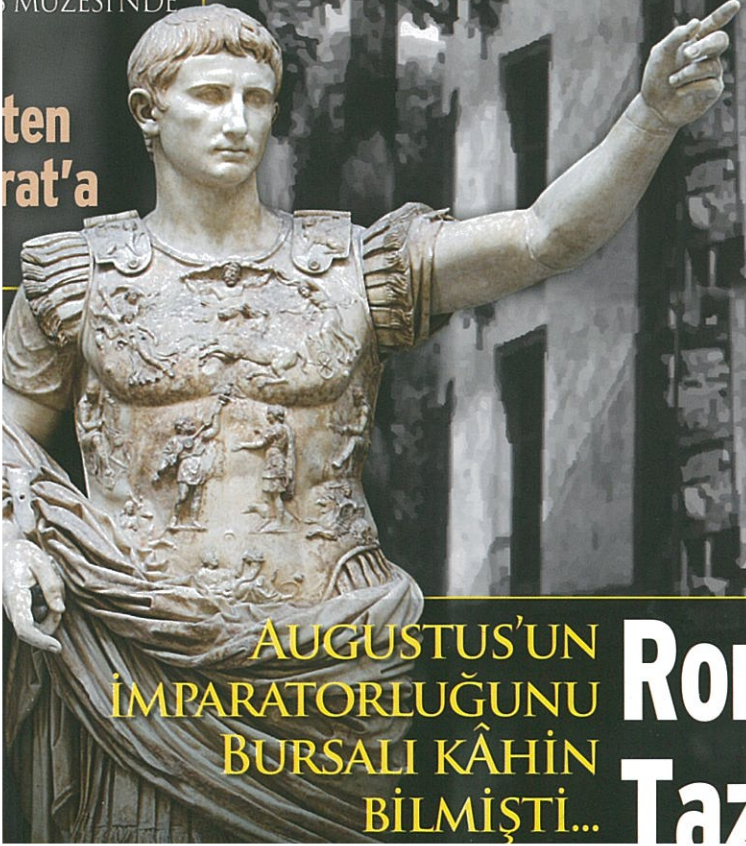

İN ARABA
MÜZESİNDE

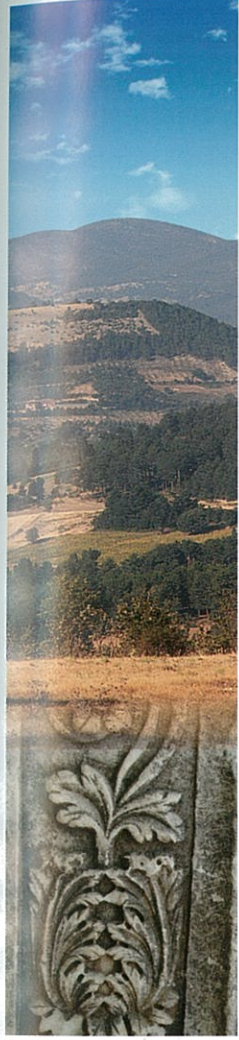
ten
rat'a

Bursa Mevlevîhânesi 87 yıl sonra dönüyor!

AUGUSTUS'UN
İMPARATORLUĞUNU
BURSALI KÂHİN
BİLMİŞTİ...

Roma kehâneti Tazlak Tepe'den

Roma Kehâneti Tazlak Tepeden

Roma devletinin imparatorluk olmasının önünü açan Actium Deniz Savaşı'nın Octavian'ın zaferi ile biteceğini, Bursalı Kahin Gauros çok önceden tahmin etmişti. Gauros'un kehanette bulunduğu yer; Bursa'nın inanç turizmi gelişimi açısından son derece önem taşıyan Keles'teki Tazlak Tepe'di.

S10

Atman mı, Osman mı?

Tarihçiler Hammer ve Gibbon's'un 'Osmanlı kuruluş aşamasında Müslüman değil' iddiası ne kadar gerçek? Tarihçi Doç. Dr. Sezai Sevim, Osmanlı Devleti'nin kurucularının 'Müslüman olmayan' isimleri üzerinde tahrifat yapıldığı iddialarına ilginç saptamalarla yanıt veriyor...

S18

Ahşap tekerlekten Hacı Murat'a

TOFAŞ Bursa Anadolu Arabaları Müzesi açılalı 10 yılı geçti... Bugüne kadar 400 bine yakın ziyaretçisi olan müzede, Anadolu yollarından gelip geçen tarihi arabalarla, TOFAŞ/Fiat'ın ürettiği otomobiller sergileniyor.

S70

Tahtakale Kapısı da ihtişamına kavuştu 80

Büyükşehir'in 2 bin 300 yıllık Bitinya surlarını ayağa kaldırma çalışmaları sürüyor. Tahtakale Kapısı, burç ve surlarıyla onarıldı...

Osmangazi TV yayında 82

Osmangazi Belediyesi, kapalı devre televizyon sistemiyle vatandaşları kent, ülke ve dünya gündemi hakkında anında bilgilendiriyor

Yeşil Bursa için Sağlam destek! 84

Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dündar ve Ertuğrul Sağlam birlikte Bursaspor Orman'na ilk fidanı dikti...

Bayrak Otoparkı'nı Arınç açtı 86

Yıldırım Belediyesi'nin, Ahmet Taner Kışlalı/Bayrak Alanı'nda inşa ettirdiği katlı otopark, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın da katıldığı törende hizmete girdi

Başkan mahallenizde! 87

Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin, hafta sonu da mahalle ziyaretlerine ayırıyor. Başkan'ın son durakları Ulus ve Arabayatağı mahalleleriydi...

Nilüfer 'bembeyaz gülümseyecek' 88

Nilüfer Belediyesi, Diş Hekimleri Odası ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle 53 okulda diş macunu ve diş fırçası dağıtacak...

Dernekler Yerleşkesi hizmete girdi 89

Nilüfer Belediyesi 5 Aralık Dünya Gönüllüler Günü'nde yine örnek bir projeye imza atarak, Nilüfer Dernekler Yerleşkesi'nin açılışını gerçekleştirdi

Kosova elçisi Kent Müzesi'nde 90

Kosova Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Avni Spahui Rumeli kökenli vatandaşların yoğun olarak yaşadığı İnegöl'ü ziyaret etti

Meslek edinmenin adresi değişmedi 91

İnegöl Belediyesi'nin geçtiğimiz yıl uygulamaya başladığı İnesmek kursları, bu yıl 7 ayrı bölgede devam ediyor

YHT istasyon yeri belirlendi 92

TCDD, Yenişehir üzerinden Bursa'ya devam edecek Yüksek Hızlı Trenin ilçedeki istasyon yerini belirledi. İstasyon Su Deposu Mevkii'nde yapılacak

Tahir Paşa Konağı Kent müzesi oluyor 94

Mudanya'nın 18. yüzyıldan günümüze kalan tarihi Tahir Paşa Konağı Kent Müzesi'ne dönüştürülecek

Mütareke Binası restore edilecek 95

Mudanya Mütareke evi ve Müzesi'nin restorasyon ihalesi bu ay yapılacak...

GUSTUS'UN İMPARATORLUĞUNU
BURSALI KÂHİN BİLMİŞTİ...

Roma Kehâneti Tazlak Tepe'den

devletinin imparatorluk olmasının
i açan Actium Deniz Savaşı'nın
ian'ın zaferi ile biteceğini, Bursalı
Gauros çok önceden tahmin etmişti.
os'un kehanette bulunduğu yer;
la büyük bir arkeolojik değer yatan ve
'nin inanç turizmi gelişimi açısından
erece önem taşıyan Keles ilçe
arındaki Tazlak Tepe'ydi

Tazlak Tepe'yle ilgili bilimsel çözümlemeyi Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şahin yaptı...

Orijinal adı Olympos olan, Hristiyanlık döneminde Keşiş Dağı olarak isimlendirilen Uludağ, insanlık tarihinin en önemli dini merkezlerinden birisidir. Bundan dolayı da dağ üzerine çok sayıda tapınak ve manastır şeklinde kilise inşa edilmiştir. Uludağ'da bulunan en önemli tapınım merkezlerinden birisi bu yazının konusunu oluşturmaktadır.

Söz konusu kült alanı Keles'in güney batısında, Akçapınar ile Belenören köyleri arasında bin 104 metre ile vadinin en yüksek noktası yer alan ve yerli halk tarafından Tazlak Tepe ismi ile adlandırılan mevkiidir. Tepenin bulunduğu yer hem Ryndakos'un (Kocasu) en hâkim noktasıdır, hem de Uludağ'ın en iyi görülebildiği yerdir. Dolayısı ile vadinin her noktasından çok rahat bir şekilde görülebilmektedir (Resim 1). Bu konum da buraya özel bir anlam katarak, Keles'in en anlamlı kalıntısının burada olabileceğine işaret etmektedir.

Günümüzde tepe üzerinde herhangi bir mimari kalıntı bulunmamaktadır. Ancak, Tazlak Tepe üzerine çıkan antik yolu tepenin yamaçlarında tespit ettik. Güney taraftaki tatlı bir eğimle ulaşılabilen tepenin kuzeyi dik bir yamaçtan oluşmaktadır. Güneydeki tatlı eğim tepenin etrafını geniş bir çember şeklinde çevirerek yükselmektedir. Bu eğim üzerinde antik yola ait döşemeler kısmende olsa yer yer hala görülebilmektedir.

Resim 1
Tazlak Tepe...
Uludağ'ın en iyi
görülebildiği bir
alan...

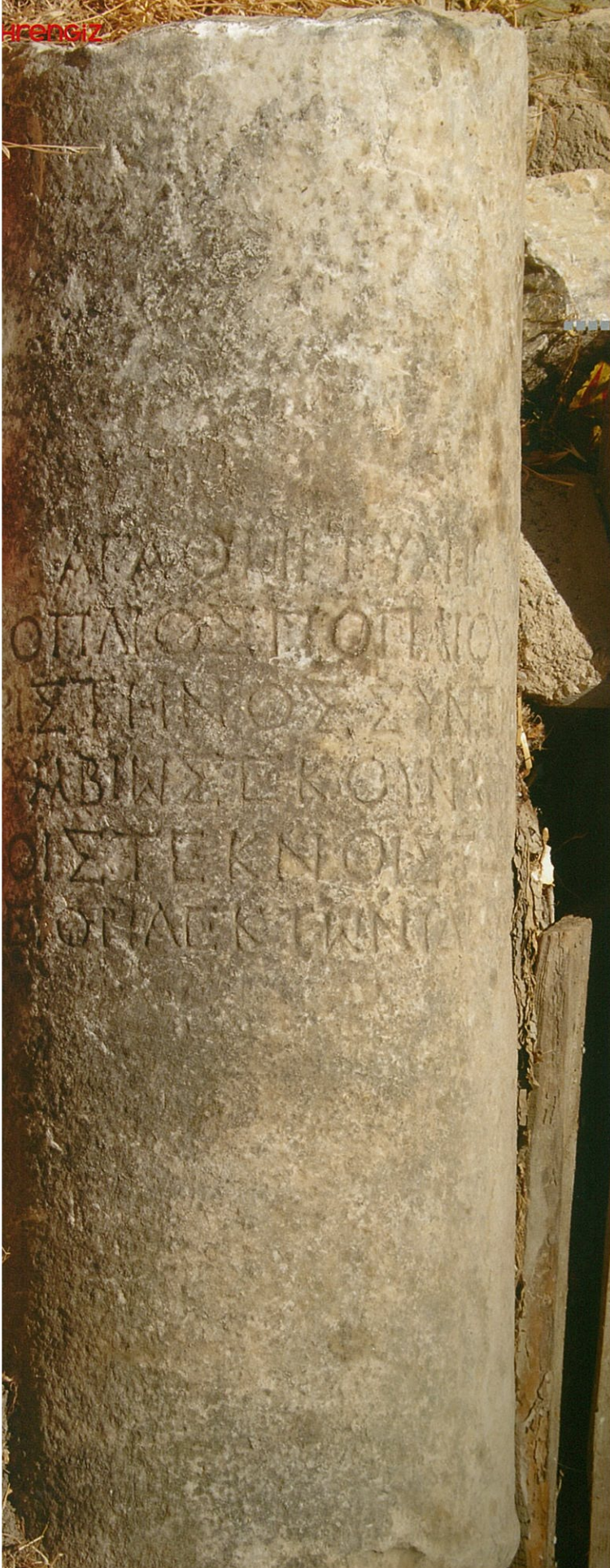

Resim 2
Tazlak
Tepe'deki
mermer
kalıntılar

KALINTILAR EV YAPIMINDA KULLANILMIŞ

Belenörenli Ayhan Çaçu, çevre köylerde yaşayan çiftçilerin arazilerini kaybetmemek için yüzeyde bulunan kalıntıları gizlediklerini, çoğunlukla da köylerine taşıyarak kendi binalarında yapı veya süsleme malzemesi olarak kullandıklarını ifade etmektedir. Keles İlçe merkezinde öğretmen olarak çalışan Çaçu, fırsat buldukça tepe üzerinde yaptığı yürüyüşlerde tesadüfen rastladığı çok sayıda yapı veya heykel parçasını korumak maksadı ile gizlediğini de bize söylemiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izni ile bölgede yaptığımız yüzey taramalarında bize de eşlik eden Sayın Çaçu, daha önce sakladığı mermer parçalardan bazılarını bize göstermiştir. Söz konusu parçalar arasında heykel ve mimari yapılara ait olan küçük mermer kalıntılar dikkat çekmektedir (Resim 2).

Tepe yüzeyinde yapmış olduğumuz incelemelerde Roma çağına tarihlenen seramik parçalarından başka hiç birşey görülmemiştir. ➔

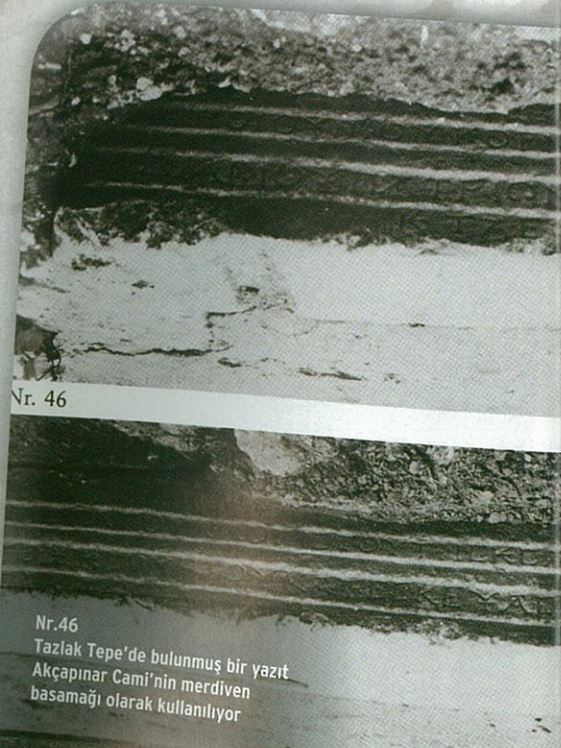

Resim 3
Bölgede
bulunan
yazıtlar

Ancak bu durum tepenin önemsiz olduğu anlamına gelmemelidir. Bu arada yeri gelmişken dönemin Keles Belediye Başkanı Sayın Mustafa Bektaş'a ve bize mihmandarlık yapan Sayın Ayhan Çaçı'ya teşekkürü bir borç biliriz.

Tepe bizden önce 1985 yılında Alman epigraf Elmar Schwertheim tarafından da ziyaret edilmiştir. Schwertheim, tepenin çevresinde veya çevre köylerde bulunduğu yazıtları tercüme etmiş ve bunları toplu bir şekilde bir kitap olarak yayınlamıştır (Resim 3). Schwertheim'a göre, bu tepeye ait yazıtlar Akçapınar, Belenören, Haydar, Menteşe, Uzunöz, Kemaliye ve Kıranişıklar köyleri de dahil olmak üzere geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Schwertheim, yöredeki köylülerden köyelerine naklettikleri bu antik taşları Tazlak Tepe'de toprağın derinlerinden çıkardıklarını öğrenmiştir.

Nr. 46

Nr.46
Tazlak Tepe'de bulunmuş bir yazıt
Akçapınar Cami'nin merdiven
basamağı olarak kullanılıyor

KÜÇÜK BİR TİYATRO-KONSER ALANI OLMALI...

E. Schwertheim'in tercüme ettiği yazıtların ilginç olanlarından birisi kitabında 46 numara ile gösterdiği yazıttır. Bir arşitrav bloğu üzerinde yer alan yazıt Tazlak Tepede bulunmuş olup, Akçapınar Camiinin girişinde merdiven basamağı olarak tekrar kullanılmıştır. Yazıtın ölçüleri Yükseklik: 22 cm, Genişlik: 244 cm ve Derinlik: 22 cm'dir. MS 2. yüzyıla tarihlenen yazıtta, Caesarea kentinin en yüksek dereceli memurlarından birisi olan Iunius Cornelius Lysias'ın Tazlak Tepe'de tanrı Zeus için bir odeon yaptırmış olduğundan bahsetmektedir (Schwertheim, 40vd. Nr. 46 Lev. 13):

"İyi şanslar; Caesarea kentinin yüksek dereceli yöneticisi olan, aynı zamanda memleket baş tanrılarının yaşam boyunca rahibi, Dekaproten ve Censor Iunus Cornalius Lysias tarafından odeon yaptırıldı ve yapının içindeki heykeller diktirildi."

Resim 4
Tazlak
Tepe'de
tanrı Zeus
için yapılmış
benzer bir
odeon...

Bu yazıtta göre tepe üzerinde bir odeon yapısı bulunmaktadır. Odeon, antik kentlerde tiyatrolara benzeyen, ancak onlara göre çok daha küçük olan ve genellikle konser dinletilerinin yapıldığı yapılara verilen isimdir (Resim 4). Söz konusu yazıtta göre bu yapılardan bir tane de Tazlak Tepe'de yer almaktadır.

Yazıtta dikkat çeken bir diğer özellik ise bu odeonun Caesarealı birisi tarafından adanmış olmasıdır. Yapmış olduğumuz araştırmalarda bu kentin yerini Tirilye (Eski Zeytinbağı) ile Daskleion a.M. (Eşkel) arasında, bugünkü Kapanca Limanı'nın bulunduğu noktada tespit ettik (Şahin vd: 203vd.). Kapanca'da yaşayan önemli bir yöneticinin Keles'e giderek, orada bir yapı yaptırmış olması, Tazlak Tepe'nin antik çağda ne kadar önemli olduğunu açık bir şekilde göstermektedir.

Yine yazıtların analizlerinden Tazlak Tepe'ye gelen ziyaretçilerinin çok farklı yerlerden geldikleri

de anlaşılmaktadır. Mesela, Akçapınar'da muhtarın evinde çatı desteği olarak kullanılan bir mermer sütunun üzerindeki yazıtta, Aizonai (Çavdarhisar) kenti vatandaşlarından Attalos isimli birisinin Tazlak Tepe'de bulunan tapınağı ziyaret ederek, tapınak için bu sütunu adadığı bildirilmektedir (Schwertheim, 7 Nr. 4 Lev. 1). Yüksekliği 138 cm, çapı: 32 cm. olan ve İ.S. 2. yüzyıla tarihlenen yazıtta şu ifadeler var:

"Aizonai vatandaşı ve Olgeizeos'da oturan Attalos oğlu Attalos, adağını yerine getirerek Zeus Kersussos'a kendi cebinden bir sütun diktirdi."

Sütun üzerindeki yazıttan ayrıca tapınağın Zeus Kersullos'a adanmış olduğu da öğrenilmektedir. Normalde Zeus Kersullos olarak bilinen tanrının sıfatı bu sütun üzerinde Kersussos olarak geçmektedir. Ayrıca, yazıttan anlaşıldığı kadarı ile Attalos Aizonai vatandaşı olmasına rağmen Olgeizeos'da oturmaktadır. Ancak burasının nerede olduğu bilinmemektedir. ➔

Nr.4
Attalos'un
tapınağına
adadığı
sütun

KEHANET YERİYLE İLGİLİ ANLATIM...

Bu yazıt, bir yandan tapınağın ziyaretçilerinin Kütahya'dan da geldiğini, diğer yandan da Tazlak Tepe'deki tapınağın hangi tanrıya

Gauros'dan bahseden yazıtın tercümesi:

"Tanrılara ve peygamberlere bağlılığım, hizmetlerim ve

SAVAŞI KİMİN KAZANACAĞINI BİLMİ ROMA İMPARATORLUĞU KURULMUŞ

Yazıtın tercümesinden anlaşıldığı kadarı ile Tazlak Tepe'deki kehanet merkezi antik çağda çok önemli bir konuma sahiptir. Bu yazıta göre, Roma devletinin imparatorluk olmasının önünü açan Actium Deniz Savaşının Octavian'ın zaferi ile biteceği, savaştan önce buradaki kahin olarak görev yapan Gauros tarafından tahmin edilmiştir. Octavian ile Marcus Antonius arasında MÖ 31 yılında meydana gelen bu deniz savaşında, Octavian Ptolemaioslar'ın son

hanedanı olan VII. Kleopatra'nın da desteğinin alan Marcus Antonius'u mağlup ederek Augustus adını almış ve Roma İmparatorluğunu kurmuştur. Roma imparatorluğunun kuruluşu açısından çok önemli olan bir zaferin savaştan önce tahmin edilebilmiş olması Tazlak Tepe'de bulunan kehanet merkezinin ününe ün katmış olmalıdır.

Yine tercüme edilen yazıtlardan, antik çağda Olympos'un tapınak territoryumu şeklinde,

yani Civitas Olympene olarak yönetilmiş olduğunu göstermektedir. Çünkü yazıtlardan kehanette göre kâhinlerin aynı zamanda eponyme/memurlar olarak adlandırıldığı görülmektedir. Durumda Tazlak Tepe'de Zeus Tapınağı rahiplerinin aynı zamanda Uludağ Bölgesinin yöneticileri arasındayken bulunduğunu da öne sürmek mümkündür.

Yazıt tahlillerinden anlaşıldığı kadarı ile Tazlak Tepe üzerinde her halükarda bir kehanet merkezi ve bir odeon da bulunduğu bir kutsal alan almaktadır. Bu kutsal alan büyük ölçekli bir yerleşime sahip olup olmadığı şimdilik açık kalmaktadır. Çevrede yapılan incelemelerde böylesine büyük bir kentin kalıntıları rastlayamadık. Şu ana kadar elimizdeki bilgilerimize göre en yakın kent Orhaneli ilçesinde yer alan Hadrianoi'dir.

Her ne kadar yakın çevrede büyük kent bulamasa da, sayıda mezar ve mezar yazıtları bu yörede büyük bir yerleşimin varlığını destekleyen ipuçları vermektedirler. Bu mezarlar güzel örnek Mentese'de yer alan nekropol sahasıdır.

Tazlak Tepe üzerinde yer alan tapınağın mermerden yapıldığı ve ne kadar anıtsal olduğunu başta Belenörer Akçapınar olmak üzere çeşitli köylere dağılmış olan mimari malzemeler çok açık bir şekilde göstermektedirler (Resim 7). Özellikle Korinth düzeninde işlenmiş olan sütun başlığı

Resim 7
Korinth
düzeninde
işlenmiş olan
sütun başlığı

(Resim
parçalara
indeki
ken Roma
inde, diğer
yilda,
rmek

**Actium
Deniz
Savaşının
Octavian'ın
zaferi ile
biteceği,
savaştan
önce
buradaki
kahin olarak
görev yapan
Gauros
tarafından
tahmin
edilmişti**

SINDAN

Yı

eya Kellia
usa'ya
nin
dır.
z Tazlak
yazıtları
dan gelen
nektedir.
de yer
kehanet
edeki
met vermiş
rmektedir.

ğışık
erek bağışta
nsedilmesi
nektedir.
de ileride
eolojik
is Kersullos
rtürken,
us in 1993

Octavian
ya da
Augustus...
Kleopatra'nın
desteğini
alan Marcus
Antonius'u
Actium Deniz
Savaşı'nda
mağlup etti
ve Augustus
adını aldı.

